

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4CoP/25/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3619201559
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Anderlová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3619201559.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Anderlovej a sudcov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Jozefa Šuleka vo veci starostlivosti súdu o toho času plnoletú X. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XX, do nadobudnutia plnoletosti zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, dieťa rodičov: matky U. N. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XX a C.. E. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX, právne zastúpeného JUDr. Zuzanou Bartovou, advokátkou so sídlom Nitra, Farská 25, o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 12. februára 2020, č. k. 2P/84/2019-154, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. o zvýšení výživného zo strany otca na X. zo sumy 130,- eur mesačne na sumu 180,- eur mesačne s účinnosťou od 30.10.2019 a vo výroku II. o určení zročného výživného za obdobie od 30.10.2019 do 29.02.2020 vo výške 203,23 eur p o t v r d z u j e .

Vo výrokoch I., II. v určenom platobnom mieste napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z m e ň u j e tak, že otec je p o v i n n ý platiť bežné výživné k rukám X. vždy do 15. dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od 30.10.2019 a zročné výživné vo výške 203,23 eur za obdobie od 30.10.2019 do 29.02.2020 je otec p o v i n n ý zaplatiť do 1. mesiaca od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám X..

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku I. zmenil rozsudok Okresného súdu Partizánske č. k. 4P/43/2014-105 zo dňa 11.11.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5CoP/4/2015-120 z 04.02.2015 tak, že zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k maloletej X. zo sumy 130,- eur mesačne na sumu 180,- eur mesačne, ktoré výživné je povinný platiť otec maloletej k rukám matky maloletej vždy do 15. dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od 30.10.2019. Vo výroku II. zročné zvýšené výživné k maloletej X. v sume 203,23 eur za obdobie od 30.10.2019 do 29.02.2020 uložil otcovi zaplatiť do 1 mesiaca od právoplatnosti tohto výroku rozsudku k rukám matky maloletej. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil podľa § 62 ods. 1-6, § 65 ods. 1, 2, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1-3 Zákona o rodine. Vychádzal zo zistenia, že o výživnom na maloletú bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Partizánske č.k. 4P/43/2014-105 zo dňa 11.11.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 5CoP/4/2015-120 z 04.02.2015, právoplatným dňa 02.03.2015 tak, že bolo zvýšené na sumu 130,-€ od 06.10.2014. Maloletá bola v čase poslednej úpravy výživného žiačkou 7. ročníka ZŠ. Matka mala zvýšené výdavky v súvislosti so zdravotným stavom dieťaťa vo výške 60,-€ mesačne (reumatické ochorenie). Za umeleckú školu matka uhrádzala sumu 100,-€ ročne. Matka mala príjem z nemocenských dávok cca 420,-€, do 28.05.2014 bola zamestnaná s príjmom

550,-€ brutto. Otcov priemerný príjem bol 745,60-€ netto. Matka mala okrem vyživovacej povinnosti k mal. X. vyživovaciú povinnosť k mal. O. N.. Bývala spolu s manželom a deťmi v 5-izbovom rodinnom dome. Otec bol zamestnanom KR HaZZ Trenčín, pracovisko Partizánske, okrem toho pracoval pre spol. Fructop s.r.o.. (39,82-€ mesačne). Mal vyživovaciú povinnosť k mal. K. G.. S priateľkou a maloletou býval v 3-izbovom byte, splácal úver 167,13-€ a poistenie úveru 38,76-€ ročne. Podľa správy ÚPSVaR Partizánske z 09.01.2020 matka je poberateľku príspevku za opatrovanie, ktorý poberá vo výške 430,35 eur mesačne. Je prenajímateľkou bytu. Okrem mal. X. má vyživovaciú povinnosť aj voči O. N.. S manželom, deťmi a starou matkou bývajú v 5-izbovom rodinnom dome. Manžel matky dosahuje priemerný mesačný zárobok 1.200,- eur, okrem mal. O. má ešte jednu vyživovaciú povinnosť. Otec má okrem mal. X. vyživovaciú povinnosť aj k mal. K. G. a mal. M. G. nar. XX.XX.XXXX. Býva s manželkou a dcérou v 4-izbovom rodinnom dome, ktorý je vo výlučnom vlastníctve jeho manželky. Manželka otca poberá materskú vo výške 1.450 eur mesačne. Podľa potvrdenia spol. Fructop, s.r.o. otec maloletej za obdobie od januára do novembra 2019 poberal na základe dohody o vykonaní práce mesačnú mzdu 10,40-€. Podľa potvrdenia zamestnávateľa z 10.12.2019 je otec maloletej príslušník HaZZ v Nitre, jeho čistá priemerná mesačná mzda za obdobie 12/2018-11/2019 bola 1132,91-€. Maloletá X. podľa potvrdenia školy navštevuje v šk. roku 2019/2020 3.ročník stredoškolského štúdia na Obchodnej akadémii v Topoľčanoch. Súd prvej inštancie vykonal aj výsluch maloletej, ktorá je už vekom blízko veku dospelosti (11.06.2020). Maloletá uviedla, že je tretiačka na obchodnej akadémii, plánuje štúdium na vysokej škole policajnej alebo vojenskej. Býva s matkou, nevlastným otcom, bratom a prababkou. Študuje v Topoľčanoch, dochádza denne autobusom. Nestravuje sa v školskej jedálni. Momentálne sa nezaujíma o žiadnu mimoškolskú činnosť športovú či inú, chodí na doučovanie z angličtiny, ktoré je platené. Na základe takto vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že došlo k podstatnej zmene pomerov na strane rodičov aj dieťaťa. Od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti uplynulo päť rokov, dieťa študuje v treťom ročníku stredoškolského štúdia, je blízko veku dospelosti. Nosí okuliare, zubný strojček, no matka už neudáva výdavky v súvislosti s jej zdravotným stavom, ako v skoršom konaní. Príjem otca aj matky maloletej sa zvýšil, otcovi pribudla vyživovacia povinnosť. Obaja rodičia majú partnerov, s ktorými žijú v spoločnej domácnosti. Príjem má aj manželka otca dieťaťa aj manžel matky. Súd nechal na zreteľ príjmy z nájmu ani matky ani otca. Vychádzal z toho, že rodičia zveľaďujú svoj majetok - otec spláca úver za byt, matka prostredníctvom manžela za dom, pričom každý majú ďalšiu alternatívu bývania, nie sú v núdzi. Dieťa v súčasnosti nemá žiaden podiel z toho, že rodičia nadobúdajú nehnuteľnosti, má však nárok na životnú úroveň zahŕňajúcu tento podiel. Príjem otca je v priemere 1132,91-€ + 10,40-€ z dohody. Súdom určené zvýšené výživné 180,- € je 15,74% priemerného čistého mesačného príjmu otca (6,-€/deň). Maloletá X. je pritom najstaršie dieťa otca, výživné sa z princípu určuje na dlhšie časové obdobie, je zrejme, že v porovnaní so zvyšnými vyživovacími povinnosťami otca by výživné mal. X.y nemalo byť najnižšie, práve naopak, ak nebudú preukázané mimoriadne okolnosti v inom konaní, malo by byť v porovnaní s ostatnými najvyššie. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že novourčené výživné s podielom matky maloletej, ktorá je tiež povinná na dieťa okrem osobnej starostlivosti prispievať, rodinnými prídavkami, s prihliadnutím na rozhodnutie dieťaťa sa na životnej úrovni rodiny otca nepodieľať a nestretávať sa s ním zohľadňuje ustanovenie Zákona o rodine, podľa ktorého sa má dieťa podieľať na životnej úrovni rodičov. Súd prvej inštancie rozhodol o zvýšení výživného od podania návrhu, a preto určil aj zročné zvýšené výživné za štyri mesiace a dva dni, keďže výživné sa platí mesiac vopred, vo výške 203,23-€. Splatnosť vzhľadom k rozdielu v pôvodnej a novej výške výživného a doplatku určil jeden mesiac. Dôvodom zvýšenia výživného nie od 01.09.2019, ale od podania návrhu je to, že súd nezistil žiadne dôvody osobitného zreteľa. Aj v prípade, že súd zistí, že existujú dôvody zvýšenia výživného k maloletému dieťaťu ešte pred podaním návrhu, ako v tomto prípade, keďže všetky rozhodné skutočnosti platili už k 01.09.2019, priznanie zvýšenia výživného za obdobie pred podaním návrhu je možné len za zistenia okolností hodných osobitného zreteľa. Podľa § 57 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len "CMP") o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh. O trovách konania súd nerozhodoval, pretože návrh na priznanie trov konania nebol podaný. Súd beztak nenašiel žiadnu mimoriadnu okolnosť priznania ich účastníkom.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonnej lehote odvolanie obaja rodičia.

3. Matka dieťaťa v podanom odvolaní uviedla, že súd prvej inštancie pochybil, keď vykonané dôkazy vyhodnotil v jej neprospech a tým nesprávne určil výšku zvýšeného výživného na dcéru X.. Mala za to, že otec dieťaťa má schopnosti aj možnosti, ktoré mu umožňujú platiť vyššie výživné než určil súd prvej inštancie. Poukázala na to, že dcéra už v minulosti chodila k otcovi po nepríjemnom zážitku s

ním iba na jeden deň v mesiaci, navštevovala aj odbornú ambulanciu psychológie, kde jej mala snahu zabezpečiť obnovu vzťahu dieťaťa s otcom. Uviedla, že striedanie partneriek v otcovom živote nie je dobrým ukazovateľom pre dospievajúce dieťa, čím poukázala na zlý a rozvrátený vzťah medzi otcom a dcérou X.. Uviedla, že dcéra X. má v súčasnej dobe 17 rokov, v dôsledku čoho podstatne vzrástli náklady na zabezpečenie jej každodenných požiadaviek. Doučovanie z angličtiny predstavuje 64,- eur mesačne, cestovné do školy 40,- eur mesačne, MHD 20,- eur mesačne, strava, ošatenie, lieky, hygiena, obuv, vreckové, školské potreby, ktoré mesačne predstavujú 40,- eur, mimoškolské akcie, povinné exkurzie. Ďalej uviedla, že ich čaká stužková, kozmetička, kadernička, vodičské oprávnenie v sume cca 500,- eur, prihlášky na vysokú školu. Namietala, že súd nevzal do úvahy príjmy z nájmov, ktoré čestne priznala, no otec dieťaťa klame len preto, že tento príjem má nelegálne. Konštatovala, že od poslednej úpravy výživného ubehlo 5 rokov, terajší príjem otca bol 1.132,- eur ako hasič a vedľajší 10,40 eur z FRUCTOP s.r.o. Ostratice. Tvrdenie otca, že pracuje iba jeden deň v mesiaci v tejto spoločnosti sa nezakladá na pravde, pretože by inak nemal dohodu. Pokiaľ ide o príjem z prenájmu jeho 3-izbového bytu, mala za to, že nájom v Bánovciach sa pohybuje okolo cca 400-560,- eur. Uviedla, že otec úmyselne zamlčal, resp. poskytol nesprávny údaj jeho terajšej manželky, kde výška materskej je 1.450,- eur a ako poslankyňa za mesto Nitra nie 206,- eur, ale 346,89 eur. Ďalej uviedla, že otec má v súčasnosti už tretí vzťah a tretie dieťa, kde si musí aj on sám uvedomiť, že je jeho nevyhnutnou povinnosťou tieto deti zabezpečiť. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zvýši výživné minimálne na sumu 200,- eur mesačne.

4. Otec v podanom odvolaní uviedol, že nesúhlasí s výškou zvýšeného výživného na sumu 180,- eur mesačne, navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a určil zvýšené výživné vo výške 160,- eur mesačne s účinnosťou od 30.10.2019. Pokiaľ ide o majetkové pomery matky, ktorá prenájma jednoizbový byt so ziskom 190,- eur mesačne, poukázal na inzeráty verejne dostupné na internete, podľa ktorých cena za prenájom jednoizbového bytu v Topoľčanoch sa pohybuje na úrovni 340 - 370,- eur mesačne. Vytýkal súdu prvej inštancie, že nesprávne zhodnotil výšku jeho mesačného príjmu, keď do priemeru jeho príjmu zahrnul tiež odmeny vyplatené v mesiacoch máj a november 2019. Tieto odmeny predstavovali zvýšený príjem o cca 500,- eur za mesiac máj 2019 a cca ďalších 500,- eur za mesiac november 2019. Je výlučne na vôli zamestnávateľa, či odmenu zamestnancovi poskytne alebo neposkytne, preto je nespravodlivé, aby automaticky pracoval s výškou jeho príjmu vrátane odmeny, ktorá je zamestnancovi priznaná výnimočne, bez právneho nároku zamestnanca na ňu. V prípade, ak by súd nebral do úvahy vyplatenú odmenu, dosahoval by priemerný mesačný príjem 1.049,58 eur zo zamestnania a 10,40 eur z práce vykonávanej na základe dohody. V takom prípade potom 15,74% z príjmu otca predstavuje sumu 166,84 eur. Ďalej uviedol, že po sčítaní oprávnených mesačných výdavkov matky na dcéru X. predstavuje celková suma výšku cca 127,- eur, a preto považoval za nespravodlivé zvýšenie výživného na sumu 180,- eur. Zdôraznil, že okrem dcéry X. má ďalšie dve vyživovacie povinnosti, na maloletú K.u platí zatiaľ výživné v sume 100,- eur mesačne, avšak matka tohto dieťaťa podala návrh o zvýšenie výživného na sumu 220,- eur. Pokiaľ by súd zvýšil výživné na maloletú K. o 50,- eur mesačne, výdavky na výživné na dcéru X. a maloletú K. by predstavovali spolu 330,- eur mesačne. Nemožno tiež opomenúť jeho vyživovaciu povinnosť k maloletej M., ktorá predstavuje minimálne sumu 100,- eur mesačne. Mesačné výživné otca by tak predstavovalo sumu 430,- eur mesačne, čo činí 40,60% z jeho príjmu. Po odpočítaní výživného by mu tak ostala mesačne suma cca 630,- eur na hradenie životných nákladov.

5. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniam oboch rodičov uviedol, že doporučuje prehodnotiť skutočnosti, ktoré uvádzajú rodičia v odvolaní a na základe toho rozhodnúť.

6. Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že so zvýšením výživného, navrhnutým otcom v odvolaní na sumu 160,- eur nesúhlasí. Mala za to, že otec prenájma trojizbový byt v Partizánskom za účelom zisku. Otec nepreukázal skutočnosť, že byt, ktorý vlastní a prenájma má skutočne iba za reálné náklady tak, ako to tvrdí. Byt, ktorý otec prenájma, je celý zariadený v lukratívnej štvrti Bánovce nad Bebravou, čiže prenájom takýchto bytov je omnoho vyšší. Na druhej strane jej jednoizbový byt v Topoľčanoch je nezariadený, neprerobený, takýto byt je možné prenajať maximálne za 300,- eur aj s energiami. Poprela tvrdenia otca, že do Ostratíc chodí pracovať iba jeden deň v týždni, za mesačný príjem 10,40 eur, nakoľko len náklady na cestu by boli podstatne vyššie ako dosiahnutý príjem. Výživné na dcéru X. nebolo zvýšené 5 rokov, dcéra má 17 rokov a jej nároky na životnú úroveň sú vyššie. Pokiaľ ide o doklady na zubný strojček, dioptrické okuliare, tieto predložila spolu s potvrdením pediatričky. Namietala tvrdenia otca, že výdavky na X. predstavujú maximálne 127,- eur mesačne, keď jej náklady

sú podstatne vyššie a v schopnostiach otca je platiť vyššou sumou na výživu X., než ktorú určil súd prvej inštancie.

7. Otec dieťaťa v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že výdavky na dcéru X. sú štandardné, pričom mal za to, že by boli pokryté aj výživným vo výške 160,- eur mesačne. Pokiaľ ide o cestovné maloletej X., uviedol, že študentské cestovné stojí 0,60 eur, pričom podľa jeho vedomostí dcéra X. v Topoľčanoch MHD nevyužíva, do školy chodí z prímestskeho autobusu pešo, preto oprávnené výdavky na cestovné do školy predstavujú maximálne sumu cca 27,- eur. Ďalšie výdavky, ako vodičské oprávnenie, stužková, prihlášky na vysokú školu sú výdavky, ktoré sú buď nadštandardné, jednorazové alebo sú neisté, preto tieto nie je možné brať do úvahy. Poukázal na to, že pri rozvoze manželstva previedol matke sumu 4.400,- eur nasporenú v rámci stavebného sporenia, ktorá suma bola určená do budúcnosti, a to práve na vyššie uvedené zvýšené výdavky matky na dcéru v súvislosti s dosiahnutím jej plnoletosti. Okolnosti ohľadne prenájmu bytu vo vlastníctve matky a prenechania do užívania bytu vo vlastníctve otca súd prvej inštancie zistil a tieto zhodnotil vo svojom rozsudku. Argumenty matky o práci vo FRUCTOP s.r.o. sú ničím nepodložené fabulácie matky, ktoré sa nezakladajú na pravde. V konaní pred súdom prvej inštancie uviedol a dokladmi podložil výdavky na bývanie v spoločnej domácnosti s manželkou v dome, ktorý je v jej výlučnom vlastníctve, preto tvrdenia matky o tom, že nezdokladoval výdavky na spoločnú domácnosť sú nepravdivé. V písomnom vyjadrení k odvolaniu matky zo dňa 13.05.2020 otec uviedol, že všetky podania matky sú založené na neustálych útokoch na jeho osobu, na jeho súčasný život, na skutočnosť, že má 3 deti. Matka predložila doklady o bežných výdavkoch v súvislosti so starostlivosťou o dcéru X., pričom on uznal potrebu zvýšenia výživného, avšak nie v miere, akú požaduje matka a ani nie v miere, ako určil súd prvej inštancie. Je potrebné, aby si aj matka uvedomila, že výživné otca nemá pokrývať všetky výdavky na dieťa, ale v rovnakom alebo veľmi obdobnom rozsahu sa má na výživnom podieľať aj matka dieťaťa, u ktorej je v osobnej starostlivosti.

8. Toho času plnoletá X. na výzvu odvolacieho súdu uviedla, že vzhľadom na svoju plnoletosť si uplatňuje nárok na zvýšenie výživného zo strany otca v sume minimálne 220,- eur mesačne. Od 30.10.2019 jej otec prispieva sumou 180,- eur, ktoré mu určil súd prvej inštancie. Otec jej nad rámec výživného neprispieva, nie je s ním v kontakte. Mala za to, že otec nepozná hodnoty resp. výšku nákladov spojených s výchovou a starostlivosťou jej matky o jej osobu. Pre otca je výsmechom, neustále ju ponižuje, neuznáva jej osobu, nemajú spoločnú reč. Je žiačkou 4. ročníka na Obchodnej akadémii v Topoľčanoch, školu má rada, zapája sa aj do mimoškolských aktivít.

9. Otec v písomnom vyjadrení k vyjadreniu plnoletej X. uviedol, že zotrváva na všetkých svojich doterajších vyjadreniach a argumentoch, uvedených v jeho písomných podaniach a prednesených na pojednávaní. Mal za to, že vo vyjadrení plnoletej X. nie sú uvádzané žiadne skutočnosti, ktoré by mali za následok nutnosť rozhodnúť o odvolaní matky v jej prospech. Obsah vyjadrenia plnoletej X. je dôsledkom dlhodobého a neustáleho negatívneho ovplyvňovania dcéry matkou a ďalšími spoložitými osobami vo vzťahu k otcovi. O dcéru X. neprestal prejavovať záujem, na jej 18. narodeniny jej poslal gratuláciu a požiadal o oznámenie čísla účtu za účelom poukazovania výživného priamo na jej účet. Plnoletá X. na gratuláciu a žiadosť reagovala mimoriadne drzo, nevďačne, negatívne. Postoj plnoletej X. je pre neho mimoriadne bolestivý, avšak nikdy neprestane o svoju dcéru prejavovať záujem, nakoľko verí, že v budúcnosti pochopí, že vždy konal a je pripravený konať všetko len pre jej dobro. Žiadal, aby odvolací súd jeho odvolaniu v celom rozsahu vyhovel.

10. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch o zvýšení výživného, určení účinnosti zvýšenia výživného a určení výšky zročného výživného je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP. Vo výroku určeného platobného miesta bežného výživného a zročného výživného bolo potrebné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmeniť.

11. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní o návrhu na zvýšenie výživného súd prvej inštancie použil správny právny predpis,

správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a považuje za správne ustálenú výšku zvýšeného výživného na sumu 180,- eur mesačne. Z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam matky a otca dodáva nasledovné:

12. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

13. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

14. Priznané výživné možno v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmeniť v prípade, ak sa zmenia pomery. Citované zákonné ustanovenie § 78 Zákona o rodine vychádza z predpokladu, že výživné sa určuje vždy podľa stavu, ktorý existuje v čase, keď súd rozhoduje o výživnom. Plynutím času však môže nastať zmena pomerov ako na strane maloletého dieťaťa, a to najmä v dôsledku pribúdajúceho veku a s tým súvisiacim nárastom jeho odôvodnených potrieb, tak aj na strane rodičov, a to napríklad zvýšením alebo znížením príjmu, pribudnutím alebo odbudnutím ďalších vyživovacích povinností.

15. V konaní o výživnom dieťaťa za obdobie neploletosti dieťaťa je druhý z rodičov účastníkom konania aj potom, keď už dieťa dosiahlo plnoletosť. Dosiahnutie plnoletosti dieťaťa má ten následok, že v konaní podľa ust. § 111 a nasl. CSP sa môže jednať len o nárokoch počas neploletosti dieťaťa, že v konaní vystupuje plnoleté dieťa samo (odpadá jeho zastúpenie kolíznym opatrovníkom) a že plnenie dávok výživného, ktoré boli splatné do plnoletosti treba určiť priamo voči dieťaťu. Dosiahnutie plnoletosti dieťaťa v priebehu konania o výživnom nemá však za následok, že by matka dieťaťa prestala byť účastníčkou konania, pokiaľ ide o prejednanie výživného za obdobie do jeho plnoletosti a má preto tiež právo proti rozhodnutiu o týchto dávkach výživného podať odvolanie (R18/1975). Ak v konaní o výživnom pre maloleté dieťa rozhoduje súd až po nadobudnutí plnoletosti dieťaťa, je potrebné, aby plnoleté dieťa v konaní uviedlo, či nárok na výživné uplatňuje aj za dobu po dosiahnutí plnoletosti a v akej výške. Súd v takom prípade rozhodne o výživnom až do času rozhodovania. Plnenie dávok výživného, ktoré sa stali splatnými počas neploletosti dieťaťa, rovnako ako dávok, ktoré sa stali splatnými po nadobudnutí plnoletosti, uloží súd povinnej osobe priamo voči dieťaťu; to sa týka aj nedoplatkov výživného za čas pred plnoletosťou (porovnaj napr. R 67/1967, R 2/1985, Zborník III strana 308 a podobne).

16. Odvolací súd poukazuje na to, že v čase podania návrhu matky na zvýšenie výživného (30.10.2019) na súde prvej inštancie bola dcéra účastníkov X. ešte maloletá, avšak počas odvolacieho konania dňa 11.06.2020 nadobudla plnoletosť. Dovŕšením plnoletosti prešiel na ňu nárok domáhať sa výživného od otca, ktoré je otec povinný zasielať k jej rukám, a preto odvolací súd konal už priamo s plnoletou X.ou ako účastníčkou konania. Plnoletá X. na výzvu odvolacieho súdu podaním zo dňa 03.09.2020 uviedla, že si na dobu po nadobudnutí plnoletosti uplatňuje nárok na zvýšenie výživného zo strany otca minimálne v sume 220,- eur mesačne. Zároveň uviedla, že otec jej nad rámec výživného neprispieva, nie je s ním v kontakte, je žiačkou 4. ročníka na Obchodnej akadémii v Topoľčanoch a v budúcnosti má záujem študovať na vysokej škole. Odvolací súd u plnoletej X. ustálil, že je splnená podmienka, že nie je schopná sa sama živiť, nakoľko sa sústavne pripravuje štúdiom na strednej škole na svoje budúce povolanie, a preto naďalej majú obaja rodičia k nej vyživovaciu povinnosť.

17. Z obsahu spisu vyplýva, že o výživnom na maloletú X. bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Partizánske č. k. 4P/43/2014-105 zo dňa 11.11.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5CoP/4/2015-120 zo dňa 04.02.2015 tak, že bolo zvýšené na sumu 130,- eur mesačne s účinnosťou od 06.10.2014. Maloletá X. bola v čase poslednej úpravy výživného žiačkou 7. ročníka základnej školy, bola vo veku 12 rokov. Matka mala zvýšené výdavky v súvislosti so zdravotným stavom dieťaťa vo výške 60,- eur mesačne, za umeleckú školu uhrádzala sumu 100,- eur mesačne. Matka mala príjem z nemocenských dávok cca 420,- eur mesačne, okrem vyživovacej povinnosti k

maloletej X. mala vyživovaciu povinnosť k maloletému O. N., pochádzajúcemu z manželstva, ktorý v tom čase bol vo veku 5 rokov. Otec maloletej X. dosahoval priemerný mesačný zárobok cca 790,- eur mesačne, okrem maloletej X. mal ďalšiu vyživovaciu povinnosť k dieťaťu z družského vzťahu, k maloletej K. G., ktorá v tom čase bola vo veku 4 rokov. Maloletá X. je v súčasnosti vo veku 18 rokov, v čase rozhodovania súdu prvej inštancie navštevovala 3. ročník strednej školy, v súčasnosti navštevuje 4. ročník strednej školy, matka má výdavky v súvislosti s cestovaním X. do školy v sume 40,- eur mesačne, na doučovanie angličtiny v sume 64,- eur mesačne, na stravu, ošatenie, školské potreby, mimoškolské aktivity. Matka má tiež zvýšené výdavky v súvislosti so zdravotným stavom dieťaťa, ktoré navštevuje reumatologickú ambulanciu v Nitre, očnú ambulanciu (nosí okuliare), čelustnú ortodenciu (nosí zubný strojček). V súčasnosti je matka maloletej poberateľkou príspevku za opatrovanie, ktoré poberá vo výške 430,35 eur. Okrem maloletej X. má naďalej vyživovaciu povinnosť k synovi O. N., pochádzajúcemu z terajšieho manželstva, ktorý je vo veku 11 rokov. Matka spolu s manželom, plnoletou X., maloletým O. a starou matkou bývajú v 5-izbovom rodinnom dome, manžel matky dosahuje priemerný mesačný zárobok cca 1.200,- eur, okrem maloletého O. má ešte jednu vyživovaciu povinnosť. Otec maloletej X. dosahuje priemerný mesačný zárobok 1.143,30 eur, v roku 2019 uzavrel manželstvo, z ktorého sa narodila maloletá M.. Otec okrem maloletej X. a maloletej M. má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletej K. G., na ktorú platí výživné vo výške 100,- eur mesačne. Manželka otca je na materskej dovolenke, v čase rozhodovania súdu prvej inštancie poberala materské dávky vo výške 1.450,- eur. Otec býva s manželkou v rodinnom dome v O., ktorý je vo výlučnom vlastníctve jeho manželky. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie bolo taktiež zistené, že matka a aj otec disponujú vlastnou nehnuteľnosťou, ktorú neobývajú - bytmi. Matka je výlučnou vlastníčkou jednoizbového bytu v Topoľčanoch, otec je výlučným vlastníkom trojizbového bytu v Bánovciach nad Bebravou. Otec z prenájmu svojho bytu kryje náklady na užívanie bytu a splátky úveru. Nájomné matkinho bytu zas znižuje úverové zaťaženie spojené s domom, obývaným rodinou matky. Súd prvej inštancie preto správne dospel k záveru, že nevzal na zreteľ príjmy z nájmu ani matky, ani otca, keď vychádzal z toho, že obaja rodičia zveľaďujú svoj majetok - otec spláca úver za byt, matka prostredníctvom manžela za dom, pričom každý má ďalšiu alternatívu bývania.

18. Na základe takto vykonaného dokazovania bolo preukázané, že od poslednej úpravy výživného v októbri 2014 uplynulo 5 rokov, resp. v čase rozhodovania odvolacieho súdu už takmer 6 rokov, počas ktorých maloletá X. vyrástla a nastúpila na strednú školu, ktoré skutočnosti v zmysle ustálenej súdnej praxe sú samotné považované za takú podstatnú zmenu pomerov, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného, keďže nepochybne s tým súvisí podstatný nárast nákladov na výživu dieťaťa. Okrem nárastu nákladov na školu sa jej však zvýšili - najmä s ohľadom na vek dieťaťa, aj ostatné výdavky v tom najširšom zmysle, ktoré nie je možné ani celkom objektívne preukázať zistenými dôkazmi, ako výdavky na stravu, ošatenie, obuv, drogériu, kozmetiku, pričom niet pochýb, že tieto výdavky sú u 18-ročného dieťaťa vyššie než u 12-ročného. S pribúdajúcim vekom sa u dieťaťa rozširujú aj voľnočasové, športové a kultúrne aktivity. Všetky tieto náklady na jej výživu prezentované matkou odvolací súd zhodne so súdom prvoinštančným považuje za odôvodnené a súčasne také, ktoré si maloletá vzhľadom na schopnosti a možnosti svojich rodičov môže reálne dovoliť. Tieto zvýšené náklady na výživu plnoletej X. y nemôže pokryť sama matka maloletého dieťaťa, ktorej sa v porovnaní s poslednou úpravou výživného zárobkové pomery takmer nezmenili, keď v súčasnosti poberá len príspevok za opatrovanie vo výške 430,- eur mesačne. Otcovi sa v porovnaní s poslednou úpravou výživného zvýšil príjem o cca 350,- eur mesačne, avšak zároveň mu pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť k dieťaťu z terajšieho manželstva k maloletej M., pričom okrem X. a maloletej M. má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletej K. G.. Na základe takto zisteného skutočného stavu veci aj odvolací súd dospel k záveru, že je namieste zvýšenie výživného z doterajších 130,- eur na sumu 180,- eur mesačne, ktorá suma je primeraná tak odôvodneným potrebám plnoletej X., ako aj možnostiam a schopnostiam otca s prihliadnutím na ďalšie jeho dve vyživovacie povinnosti. Pokiaľ ide o odvolacie námietky otca, že súd prvej inštancie nesprávne započítal do jeho priemerného mesačného zárobku aj vyplatené odmeny v mesiacoch máj a november 2019, k tomu odvolací súd uvádza, že tieto námietky sú nedôvodné, nakoľko pri posudzovaní zárobkových pomerov otca bolo potrebné vychádzať z jeho priemerného mesačného čistého zárobku dosiahnutého za posledných 12 mesiacov vrátane vyplatených odmien.

19. Berúc do úvahy všetky tieto skutočnosti, odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku I. o zvýšení výživného zo strany otca na X. zo sumy 130,- eur mesačne na sumu 180,- eur mesačne s účinnosťou od 30.10.2019 a vo výroku II. o určení zročného výživného za obdobie od

30.10.2019 do 29.02.2020 vo výške 203,23 eur, za vecne správne, a preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

20. Vzhľadom k tomu, že v priebehu odvolacieho konania dňa 11.06.2020 nadobudla X. plnoletosť, bolo potrebné zmeniť platobné miesto, kam má otec zvýšené výživné a zročné výživné poukazovať. Bude tak robiť priamo do rúk plnoletej X. a nie jej zákonného zástupcu, keďže už je plne spôsobilá na právne úkony. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II. v určenom platobnom mieste zmenil podľa § 388 CSP tak, že otec je povinný platiť bežné výživné k rukám X. vždy do 15. dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od 30.10.2019 a zaplatiť zročné výživné za obdobie od 30.10.2019 do 29.02.2020 vo výške 203,23 eur do 1 mesiaca od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám X..

21. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP. Ide o mimosporové konanie, pre ktoré platí zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Každý z účastníkov si teda sám znáša trovy, ktoré v konaní platil.

22. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).